

HET ABSOLUTE NIETS

Een absurde komedie in twaalf scènes

door

HUGO RENAERTS

TONEELFONDS J. JANSSENS B.V.

Tel: 03 366 44 00

E-mail: info@toneelfonds.be

Website: www.toneelfonds.be

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **HET ABSOLUTE NIETS** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties, Facebook en eventuele andere publicaties de volledige titel(s) en naam van de oorspronkelijke auteur: **HUGO RENAERTS** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van Toneelfonds J. Janssens bv.

Wettelijk depot D/2025/0220/050
ISBN 9789038518329

Copyright: © 2025 Toneelfonds J. Janssens bv

www.toneelfonds.be
info@toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (YouTube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van TONEELFONDS JANSSENS te Antwerpen.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van TONEELFONDS JANSSENS te Antwerpen.

Tekst- en datamining voor gebruik en training van kunstmatige intelligentie is uitdrukkelijk niet toegestaan. All rights reserved, including those for tekst- and datamining for AI training and similar technologies

UNISONO (S.A.B.A.M.)
Tweekerkenstraat 41-43
1000 Brussel
www.unisono.be

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes kunnen de opvoerrechten worden aangevraagd via de website van UNISONO.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Aanvraag vergunning tot opvoering en Her-opvoering:

1. Aankoop van minimaal 12 tekstboekjes bij de uitgever.
2. Aanvraag en betaling opvoeringsrechten

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, Lees de voorwaarden op www.unisono.be.

Algemene voorwaarden zie www.toneelfonds.be.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

Voor Nederland wende men zich tot:

Stichting Bredero Auteursrechtenbureau
Valeriaanstraat 13
1562 RP Krommenie
www.stichtingbredero.nl

PERSONAGES

(12 à 29 spelers)

Eerste scène

BURGEMEESTER

JORIS, de beeldhouwer

BOB, werkman

JAAP, werkman

JAS, werkman

JAN, werkman

Figuranten, gespeeld door andere spelers uit volgende scènes.

Tweede scène

BOB (of Jas), werkman

JAAP (of Jan), werkman

Derde scène

LANDLOPER

AGENT

Vierde scène

TREES, bejaarde dame

FIEN, bejaarde dame

Vijfde scène

BETTY, schoolmeisje

LINDA, schoolmeisje

LOTJE, schoolmeisje

Zesde scène

JUUL, middelbare leeftijd

LODE, middelbare leeftijd

Zevende scène

AGENT

PIET, leeftijd weinig belang

PIERRE, leeftijd weinig belang

Achtste scène

HILDE, oudere dame

JORIS, de beeldhouwer

Negende scène

CHARLES of CHARLOTTE

HUGO of HUGUETTE

Tiende scène

CHRIS of CHRISTIEN

ANDRE of ANDREA

Elfde scène

AGENT

ROGER, agent 2

Twaalfde en laatste scène

JORIS, de beeldhouwer

BEN, de burgemeester van Benedendijk

In totaal ziet het publiek 24 tot 29 verschillende personages, waarvan alleen beeldhouwer Joris, agent Karel en Bob en Jaap terugkomen, maar ook die kunnen vervangen worden door andere, zodat alleen Joris in dezelfde rol blijft.

Door de indeling kunnen vele dubbelrollen of zelfs driedubbelrollen worden ingelast, wat voor het aantal spelers een waaier van mogelijkheden biedt, van twaalf tot negenentwintig. Vele rollen kunnen zowel door dames als door heren gespeeld worden.

DECOR

Alles kan gespeeld worden op een leeg podium. Ook dat versterkt het surrealistisch effect. Het publiek moet zich alles kunnen inbeelden. Alleen tegen de achterwand staan twee banken, zoals gebruikelijk in parken of plantsoenen.

ABSURDE HUMOR

Absurde humor, ook wel surrealistisch genoemd, heeft affiniteit met wat

misleidend is. Hij gebruikt allerlei uitdrukkingen, zowel verbaal als geschreven, en voorstellingen die ons blootstellen aan onwerkelijke situaties, echte onzin als we het vanuit een rationeel perspectief bekijken.

Absurde humor legt omstandigheden bloot die, zoals de naam suggereert, zinloos zijn, waarvoor het niet mogelijk is een consistente verklaring te vinden. Dit type humoristische voorstelling omvat alle ideeën die op het gebied van de verbeelding te vinden zijn, dus sommige ideeën kunnen moeilijk te begrijpen zijn.

Er zijn veel animaties, shows en komieken die gebruik maken van dit soort humor, die misschien wel als de meest terugkerende kan worden beschouwd. Een klassieke referentie in dit genre is Monty Python, zeer beroemd tussen de jaren 60 en 80. Er zijn vooral een massa tekenfilms en stripverhalen die deze humor uitbuiten, met de klassiekers Looney Tunes, Ren en Stimpy, SpongeBob, Current Stories, Gumball's World, Dexter's Laboratory of Clarence. In de schilderkunst denkt men dadelijk aan Salvador Dalí. In de strips is het aantal voorbeelden onnoemelijk, maar precies in de stripverhalen is men vertrouwd met absurde humor, die het onmogelijke mogelijk maakt en het onwaarschijnlijke waarschijnlijk. Absurd toneel zouden we kunnen bekijken als een tot leven gekomen stripverhaal.

In absurd toneel tracht men irreële zaken en situaties realistisch voor te stellen en uit te beelden alsof ze in werkelijkheid deel uitmaken van ons leven. In die zin moet men ook 'Het absolute Niets' bekijken.

In wezen is het een totaal surrealistisch stuk, waarbij de personages overdreven karikaturaal worden uitgebeeld. Het meeste effect heeft het stuk echter als het wel realistisch gespeeld wordt, dus niet als een klucht. Het publiek moet er van uit gaan dat de acteurs alles in realiteit beleven. Dit publiek zal er in het begin weinig van begrijpen, maar in die humor groeien en er na enkele minuten plezier in gaan beleven.

Tenslotte gaat het over helemaal niets.

Eerste scène

(Als het doek op gaat is het podium leeg. Het licht in de zaal blijft aan. Van achter in de zaal komen vier mannen in overall naar binnen en doen alsof ze iets dragen. Ze dragen het door de middengang (of zijgang) naar voor en tillen het centraal vooraan op het podium. Een van de werkmannen zet er een bordje bij, naar het publiek gericht. "Het absolute niets – Joris Jakhals". Ze wissen het zweet van hun aangezicht, kijken er nog even naar, knikken goedkeurend en gaan weer naar achter in de zaal af. Het doek gaat dicht. Er verschijnt een hand met een bord waarop staat 'PAUZE'. Enkele minuten gebeurt er niets. Het doek gaat open. Dan komt een van de werkmannen naar voor en gaat het podium op met twee paaltjes waartussen een kleurrijk lint is gespannen. Hij zet ze neer achter het niets, kijkt, knikt goedkeurend. Dan kijkt hij naar achter, naar de techniek en doet uitdrukkelijk teken om het licht in de zaal te doven. Dat gebeurt. De man gaat weer af langs achter. Het doek gaat dicht. Er verschijnt een hand met een bordje waarop niets staat. Men hoort een (onverstaanbare) discussie achter de schermen. Het bordje wordt omgedraaid en nu ziet men weer 'PAUZE'. Het bordje wordt weggehaald en het doek gaat open. Het toneel is in het half duister. Op het podium staan nu een aantal mensen geschaard rond het onzichtbare dat men op het podium heeft getild. Ze kijken allemaal naar achter, naar de techniek. Een werkmans komt weer op tot vooraan, doet teken naar de techniek. Het licht op het podium wordt aangestoken. De werkmans langs achter weer af. Op het podium: De burgemeester komt naar voor in het gezelschap van Joris. Hij neemt zijn toespraak uit zijn vestzak, kucht even en begint.)

BURGEMEESTER: Tomaten... Asperges... Prei... bloemkool... *(kijkt verbaasd naar het papier, steekt het weg, lacht schaapachtig en zoekt in zijn zakken. Tenslotte vindt hij een ander papier, kijkt er naar en glimlacht tevreden. Knikt. Schraapt weer de keel)* Beste inwoners van Bovendijk. Het is eindelijk zo ver. De gemeente heeft de nodige fondsen kunnen bijeen schrapen dankzij de verhoogde belastingen op het bezit van een huisdier. Om onbegrijpelijke redenen hebben diverse inwoners bezwaar aangetekend met als reden dat spinnen en kakkerlakken niet als huisdieren mogen beschouwd worden, een bezwaar dat uiteindelijk en na een lang debat door de meerderheid van de gemeenteraad werd ingewilligd. Maar uiteindelijk is de gemeente kunnen overgaan tot de aankoop van het meest bekende meesterwerk van onze alom gevierde beeldhouwer Joris Jakhals *(wijst op Joris naast hem)* en het een plaats te geven op ons marktplein *(wijst naar de lege plek)*. Het is voor mij dan ook een groot genoegen dit meesterwerk, dat als titel kreeg "Het Absolute Niets", vandaag te mogen inhuldigen.

(Applaus van de omstanders. De burgemeester steekt het papier weg, neemt het eerste papier en een pen en schrijft terwijl hij luidop zegt:)

Peterselie. Was ik vergeten te noteren. *(Hij steekt het papiertje en de pen weer weg.)*

(Joris komt naar voor, kucht even, glimlacht en wijst op het niets.)

JORIS: Dank u, burgemeester, dank u voor deze lovende woorden. Zoals iemand ooit eens zei, ik geloof dat het Shakespeare was, een kunstwerk is het resultaat van tien procent inspiratie en negentig procent transpiratie... *(hij lacht, kijkt om zich heen, niemand lacht mee. Hij zucht en gaat verder)* En ik moet Shakespeare, als hij het ten minste was, gelijk geven. Dit, wat ik zelf beschouw als mijn tot op heden grootste meesterwerk, heeft me veel zweet gekost. Het is een zwaar werk om uit

een grote rotsblok alles weg te kappen tot niets overblijft. Maar dan wel het absolute niets. Zoals u allemaal duidelijk kunt zien: u ziet helemaal niets. Ik denk dus dat de gekozen titel voor dit werk deze keer de lading dekt. Al mogen we dit natuurlijk niet letterlijk opvatten, want ook de lading is onzichtbaar.

Ik ben verheugd dat dit werk een plaats heeft gekregen op ons marktplein, zodat de vele toeristen die Bovendien bezoeken er mee kunnen van genieten. Dank u, burgemeester, dank u.

(Hij drukt ontroerd de hand van de burgemeester. Applaus van omstanders.)

BURGEMEESTER: Dan zullen we nu het meesterwerk officieel inhuldigen.

(Hij gaat naar het lint, neemt het vast, begint in zijn zakken te zoeken en doet teken dat hij een schaar wil hebben. Joris begint in zijn zakken te zoeken, daarna ook alle anderen aanwezig. Een ogenblik lang zoekt iedereen zijn zakken af. De burgemeester neemt de twee paaltjes en zet ze opzij. Iedereen applaudisseert. Daarna beginnen de aanwezigen rond het niets te wandelen, te wijzen en (onverstaanbare) commentaar te geven. De burgemeester en Joris verwijderen zich tot aan de rand van het podium.)

Dit werk overtreft alles, Joris.

JORIS: Het is nog maar een begin, burgemeester.

BURGEMEESTER: Heb je nog meer ideeën?

JORIS: Een inspiratie borrelt plotseling op. *(theatraal)* Zoals een bron ook plotseling ontspringt op een idyllische plaats waar niemand ze verwacht en met haar klaterend water de omgeving opvrolijkt.

BURGEMEESTER: Dat is een goede vergelijking, Joris. Jouw werk klatert de omgeving op. Dit was wat ons marktplein nog nodig had. Een klaterende omgeving. Maar we mogen dus nog meer verwachten?

JORIS: De rotonde aan de rand van de stad vanuit richting Benedendijk heeft nog geen beeldhouwwerk.

BURGEMEESTER: Dat is waar. En uit die richting komen de toeristen uit Holland. Zoals we allemaal weten zijn de Hollanders gek...

JORIS: Oh ja, beslist.

BURGEMEESTER: ... op cultuur.

JORIS: Oh ja? Maar goed, ik had dus een idee...

BURGEMEESTER: Zo, je hebt al een idee?

JORIS: Het moet natuurlijk nog rijpen.

BURGEMEESTER: Het is dus nog groen?

JORIS: Ja, een idee rijpt niet zo snel. Dat heeft tijd nodig.

BURGEMEESTER: Natuurlijk, dat begrijp ik. Net als tomaten. Veel zon helpt natuurlijk.

JORIS: Maar een keer rijp...

BURGEMEESTER: Moet het geplukt worden.

JORIS: En op die rotonde neergezet.

BURGEMEESTER: Het zal het imago van ons dorp alweer de hoogte injagen.

JORIS: Een heel stuk de hoogte in, burgemeester.

BURGEMEESTER: Een flink stuk de hoogte in.

JORIS: Minstens 25 meter.

BURGEMEESTER: Ik heb gelezen dat Bovendijk op een hoogte van 78 meter boven de zeespiegel ligt. Hoe hoog kun je het krijgen, Joris?

JORIS: Mijn streefgetal is honderd meter, burgemeester.

BURGEMEESTER: Is dat haalbaar, Joris?

JORIS: Misschien nog een werk op de rotonde bij het park?

BURGEMEESTER: Doe dat. En als er nog meer rotondes nodig zijn... plaats zat, Joris.

JORIS: We zullen rondkijken, burgemeester.

BURGEMEESTER: Naast het voetbalveld hebben we nog plaats. Daar kan ik alvast een rotonde laten aanleggen en dan kunnen we later beslissen waar we die gaan leggen.

JORIS: Een uitstekend idee, burgemeester.

BURGEMEESTER: Ik zou dus zeggen: aan het werk, Joris. Laat het idee rijpen.

JORIS: Het staat nog in de kinderschoenen, natuurlijk...

BURGEMEESTER: Haal het er zo snel mogelijk uit, Joris. Heb je al een titel?

JORIS: Ja... ik dacht aan "De verloren Zoon".

BURGEMEESTER: Geweldig. Ik begrijp het. Een knipoog naar de Bijbel. Zo. (*knipoogt*)

JORIS: Ik dacht een knipoog met beide ogen, burgemeester. Zo. (*knipoogt met beide ogen*)

BURGEMEESTER: Geweldig. De verloren zoon. Dan kan de pastoor daar op inspelen bij de officiële inhuldiging. Het staat toch in de Bijbel.

JORIS: Ik weet niet of....

BURGEMEESTER: Maar natuurlijk. Dan staat meteen de Kerk achter ons en wil misschien wel mee bijdragen. Je kent het verhaal toch? De jongste zoon die zijn deel van de erfenis krijgt en alles verbrast...

JORIS: Jaja, ik herinner me zoiets.

BURGEMEESTER: En hoe stel je het je voor?

JORIS: Een rotonde met een grasperk en in het midden een cactus.

BURGEMEESTER: En de zoon?

JORIS: Maar burgemeester... Die is toch verloren.

BURGEMEESTER: Ach ja, natuurlijk, wat dom van me.

JORIS: En op de volgende rotonde de gevonden zoon.

BURGEMEESTER: Schitterend. Hoe stel je die voor?

JORIS: Een andere cactus.

BURGEMEESTER: Weer een... cactus?

JORIS: Symbolisch natuurlijk.

BURGEMEESTER: (*terwijl ze samen af wandelen*) Ach ja, natuurlijk. Wat dom van me.

Tweede scène

(Als het doek op gaat is het podium leeg. Twee werklieden van de gemeente komen op en zetten zich op een bank. Ze openen hun tas en halen er een boterham en een thermosfles uit. Ze beginnen te eten. Ze praten terwijl ze eten en drinken. Ze praten een beetje filosofisch, nemen voor iedere zin hun tijd.)

BOB: *(wijst naar het niets)* En daarna moeten we dat ding schoonmaken.

JAAP: Hoe beginnen we daaraan?

BOB: Van boven naar beneden hé jongen. Dat is toch logisch. Als ge nu gaat douchen, dan maakt ge u toch ook proper van boven naar beneden.

JAAP: Dat zal wel. Ik herinner me dat niet. Het is al zo lang geleden dat ik nog gedoucht heb.

BOB: Toen ze de kerktoeren hebben proper gespoten, hebben ze dat toch ook gedaan van boven naar beneden. Die jongens weten wel wat ze doen.

(Even stilte. Ze kijken naar het niets.)

JAAP: Vindt gij dat nu een plek om zoiets neer te zetten?

BOB: Mijn mening telt niet. Ik zit niet in de gemeenteraad.

JAAP: Persoonlijk zou ik het in het park hebben neergezet. Bij de kiosk.

BOB: Het zal wel zijn reden hebben dat het hier staat.

JAAP: Maar het staat hier toch lelijk in de weg.

BOB: De mensen geraken er wel aan gewend. Dat standbeeld van de burgemeester, dat zijn we nu toch ook gewend.

JAAP: Ja, daarvoor konden we er tien auto's parkeren. Nu moeten we op de smoel van die burgemeester zien. En iedere keer dat er een duif op schijt lach ik me een krik.

JAAP: Maar wij moeten het wel schoonmaken. Zoals dit hier.

BOB: Dat is toch niet erg. De hogedrukspuit er op en oeps...

JAAP: Ik ben bang dat er meer dan één oeps voor nodig is. Wat dacht ge van de honden?

BOB: Wat zou ik moeten denken van de honden? Ik heb geen hond.

JAAP: Geef toe dat het voor de honden uitnodigend is. Iedere hond die hier voorbij komt heft er zijne poot tegen op. Als het mannetjes zijn toch.

BOB: Wat doet ge er aan?

JAAP: Ik zou er een draad rond spannen.

BOB: Ja, dat is een gedacht.

JAAP: Die honden zeiken tegen alles.

BOB: Er staan te weinig bomen, dat is het. En daarom doen ze het tegen dit beeldhouwwerk.

JAAP: Als het alleen maar de honden waren...

BOB: Katten doen dat niet. Die graven een kuiltje. En paarden doen het in het midden van de straat.

JAAP: Ik denk aan de vogels.

BOB: Ja, dat is waar, de duiven en de mussen...

JAAP: Die gaan er ook op schijten.

BOB: En dat moeten wij ook weer schoonmaken.

JAAP: Maar kom, we worden er voor betaald.

BOB: Ja. Wij hebben werk.

JAAP: Dat is zo. Er zijn gelukzakken die mogen gaan doppen.

BOB: Stel je voor dat er morgen mensen zouden zijn die geen hond of duiven zouden hebben. Dan hadden we geen werk.

JAAP: Nee. Dan mochten we ook gaan doppen. Maar allee, dan hadden we toch nog de mussen.

BOB: Maar daar nemen ze geen twee werkmannen voor in dienst.

JAAP: Waarom niet? Op het gemeentehuis hebben ze toch ook drie bedienden om één stempel te zetten op formulieren.

BOB: Ja, maar dat is wat anders. Dat zijn familieleden van de burgemeester. En die hebben daar voor gestudeerd. Die moesten een examen afleggen als stempelzetters.

(Ze staren even naar het niets.)

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneelfonds.be de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

bestellen@toneelfonds.be

03 3664400

